

Rutin

Fastställt av: Regionstyrelsen

Upprättat av: Maria Enqvist

Granskare: Joel Backman

Organisation gäller inom: Sjukresor Västerbotten

Tillämpningar av regelverket för sjukresor**Förändringar från föregående utgåva**

- I stycket Resor till och från Axlagården har förändrats till stycke Resor till och från hospis inom Västerbotten.
- Benämningen "Gula taxan" har utgått.
- Stycket Sjukresor till Aleris specialistvård i Umeå har förändrats till stycke Sjukresor till privata vårdgivare i Västerbotten som inte har övergripande avtal med Region Västerbotten

Omfattning

Regelverket och tillämpningarna för sjukresor är till för vårdpersonal i samband med utfärdande av intyg om färdsätt och beställning av sjukresor, samt för medborgarna för att veta när och hur de kan ansöka om bidrag för sjukresa.

Bakgrund

Inom Region Västerbotten finns ett regelverk beslutat av regionfullmäktige.

Till regelverket finns tillämpningsanvisningar som förtydligar och beskriver hur regelverket ska tolkas och tillämpas. Många av dem har tagits fram och tillkommit under en längre tid utifrån frågeställningar både från medborgare och vårdens medarbetare. Tillämpningarna fungerar som en tydlig vägvisare för beställningscentralen för serviceresor och regionens enhet för sjukresor som tillsammans administrerar resandet i regionen. Tillämpningsanvisningarna har reviderats för att bland annat spegla dagens arbetssätt och möjliggöra en likvärdig och enklare hantering vid vård i andra regioner. Det är patientens eget ansvar att ta sig till och från sjukvård, men regionen har sedan 1992 skyldighet att i vissa fall betala ut bidrag för dessa resor enligt ett fastställt regelverk. Denna skyldighet regleras av två lagar; Socialförsäkringsbalken (2010:110) tidigare Lagen om allmän försäkring (1962:381) och Lagen om resekostnadsersättning vid sjukresa (1991:419, SFS 2010:1245).

I Lag (1995:479) om nordisk konvention om socialt bistånd och sociala tjänster finns föreskrifter om hemtransport av medborgare från övriga nordiska länder.

Syfte

Regionen har lagkrav enligt lagen om resekostnadsersättning. Regelverket är regionens beslut hur

---

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

lagen ska genomföras och följas.

Syftet är att i djupare detalj förtydliga hur regelverket ska tillämpas för att säkerställa likabehandling av personer som omfattas av regelverket.

Lagar och andra krav

- Socialförsäkringsbalken (2010:110) tidigare Lagen om allmän försäkring (1962:381) och Lagen om resekostnadsersättning vid sjukresa (1991:419, SFS 2010:1245).
- I Lag (1995:479) om nordisk konvention om socialt bistånd och sociala tjänster finns föreskrifter om hemtransport av medborgare från övriga nordiska länder.

Ansvar och befogenheter

- All vårdpersonal som beställer resor ska följa regelverket och tillämpningarna.
- Administratörerna på sjukresor och Beställningscentralen för sjukresor ska följa regelverket och tillämpningarna.

Beskrivning/Genomförande

Inom Region Västerbotten finns ett regelverk beslutat av regionfullmäktige som reglerar vilka resor som ska ersättas och vilka avgifter som gäller. Dessa tillämpningar förtydligar och beskriver hur regelverket tillämpas och har utfärdats av regionstyrelsen med rätt att vidaredelegera beslut om förändrade eller nya tillämpningar.

Benämningar som används i tillämpningarna

- Region Västerbotten benämns Region Västerbotten.
- Region Västerbottens aktuella beställningscentral benämns Beställningscentralen för serviceresor.
- Smittskyddslagen benämns Smittskyddslagen.
- Lagen om rättspsykiatrisk vård benämns Lagen om rättspsykiatrisk vård.
- Försäkringskassan benämns Försäkringskassan.
- Billigaste färd sätt avser tåg, buss eller egen bil
- Dyrare färd sätt avser taxi, sjukreselinje och flyg

Intyg

- Intyg kan utfärdas av arbetsterapeut, fysioterapeut/sjukgymnast, sjuksköterska, läkare, kurator eller psykolog som kan bedöma patientens behov av färd sätt utifrån funktionsnedsättning. Funktionsnedsättning definieras som fysiskt eller psykiskt hinder som gör att patienten inte kan färdas med allmän kommunikation.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

- Privata vårdgivare i Region Västerbotten som har avtal med regionen kan också utfärda intyg om färdsätt.
- Intyg kan utfärdas av en av Region Västerbotten utsedd bedömningsfunktion

Försäkringskassans krav på intyg

Intyget ska alltid innehålla

- Utfärdande avdelning.
- Bedömt behov av färdsätt.
- Datum för resan.
- Underskrift med förtydligande, titel och tjänsteställe.
- Personuppgifter för resenären: Namn, födelsedata, adress i hemlandet och kopia på ID-handling (pass, ID-kort eller körkort). Samma uppgifter krävs ifall resenären är omyndig.

Intyg ska inte innehålla

- Journalutdrag.
- Diagnoser.

Tillägg Försäkringskassan 1

- Blankett 'hemresa nordiska medborgare' med angivande av vilket som hade varit resenärens ordinarie färdsätt för hemresan.

Tillägg Försäkringskassan 2

- Kopia på båda sidor av giltig europeiskt sjukförsäkringskort med läsbar text eller giltig blankett E111 utfärdat i hemlandet.

Rätt till bidrag vid sjukresor

Dubbel bosättning

- Vid dubbel bosättning avgör Skatteverket var man ska vara folkbokförd, beroende på personens livssituation. Se bifogad länk;

[Folkbokförd på rätt adress | Skatteverket](#)

Följande undantag från huvudregeln om folkbokföring ger rätt till sjukreseersättning

- Vistelse på annan bostadsadress avser personer med regelmässiga dubbla bosättningar och resor ersätts vid planerad vård från vistelseadressen. Avser inte vistelse i fritidsbostad.
- Gymnasieskola i annan region. Gymnasieeleven kan söka bidrag för resa även från skolorten om det finns en giltig remiss till vård i hemregionen.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

- Riksgymnasium. För att ha rätt till sjukresa med dyrare färdsätt vid planerade vårdbesök i den region där man vistas så behövs en betalningsförbindelse och en giltig remiss från den region där personen är folkbokförd.
- Vårdinrättning. En vistelse leder inte till ändrad folkbokföring om den ändrade bosättningen enbart beror på vård vid en institution för sjukvård, vård av unga eller vård av missbrukare. Vid planerad vård ersätts resor högst motsvarande som från folkbokföringsadress. Vid akut vård ersätts resor från folkbokföringsadress eller vistelseadress.

Papperslösa

- Papperslösa bokas som om det är en Västerbottning, egenavgift enligt regelverk.

Rödakorsets stöd till trauma/ krigsskadade

- Regionen har ett avtal med Rödakorset angående diagnosticering och behandling av krigsskadade. Besök på Rödakorsets behandlingscenter omfattas av regionens regelverk för sjukresor.

Nordiska medborgare

- Rätt till sjukresor till och från akut och nödvändig vård, och tillfällig vistelseadress inom Sverige. Intyg till Försäkringskassan krävs.
- Hemresa till hemlandet enligt nordiska konventionen från vård. Intyg till Försäkringskassan krävs med tillägg FK 1.

Europeiska unionen/Europeiska ekonomiska samarbetsområdet medborgare utom nordiska konventionen

- Rätt till sjukresor till och från akut och nödvändig vård och tillfällig vistelseadress inom Sverige. Intyg till Försäkringskassan krävs med tillägg Försäkringskassan 2
- Länder som omfattas av vad, se bifogad länk;

Vård av patienter från EU/EES, konventionspatienter, utlandssvenskar – Sveriges Kommuner och Regioner

- Hemresa ersätts ej enligt någon mellanstatlig konvention. Behövs hjälp med transport till hemlandet ska den i första hand lösas av privat eller offentlig försäkring i hemlandet.

Övriga utländska medborgare

- Hänvisas i första hand till resenärens försäkringsskydd.
- Länder med särskilda konventioner finns i handboken för 'Vård av personer från andra länder'. Se bifogad länk;

Vård av personer från andra länder -Sveriges Kommuner och Regioner

---

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Extrema väderleksförhållanden och trafikinskränkningar

- Vid extrema väderleksförhållanden eller trafikinskränkningar kan möjligheten till sjukresa påverkas.
- Vid exempelvis temperaturer kallare än -30 °C eller orange varning enligt SMHI, kan beställningscentralen för Serviceresor vid dessa tillfällen avråda eller neka icke akuta resor samt avboka planerade icke akuta resor.

Dessa resor berättigar till bidrag från Region Västerbotten

Sjukresor till privata vårdgivare i Västerbotten som inte har övergripande avtal med Region Västerbotten.

- Om en vårdgivare inom Region Västerbotten har ställt ut en remiss till privat vårdgivare i länet som inte har övergripande avtal, så räknas detta som ett separat vårdavtal.
- Remiss ska vara utställd på grund av vård- eller besöksgaranti. Remitterande vårdgivare ska styrka detta med intyg till Sjukresor.
- Remiss utställd på patientens begäran är fritt vårdval och ger inte rätt till sjukresa eller resebidrag.
- Vissa privata vårdcentraler har inte egen sjukgymnastik/fysioterapi utan har avtalat med externa företag som underleverantör av dessa tjänster. Vårdbesök till dessa ger rätt till sjukresa och resebidrag.

Dessa resor berättigar inte till bidrag

Resor enligt Smittskyddslagen

- Resenären är skyldig enligt lag att inställa sig till vård.
- Försäkringskassan ersätter resenären för resekostnader.
- Försäkringskassan ersätter ej för resor enligt smittskyddslagen. Om vården vill beställa dyrare färdssätt till resenär för vård enligt smittskyddslagen så gäller detta inte vid luftburen smitta t.ex. covid-19 eller tuberkulos.
- Resorna ska alltid beställas av vården både till och från vårdbesöket.

Västerbottningar inom kriminalvård och värnpliktiga med totalförsvarsplikt

- För värnpliktiga med totalförsvarsplikt är det Försvarsmakten som ansvarar för sjukresor.
- För person med folkbokföring i Västerbotten som är anhållen, häktad eller dömd och intagen inom kriminalvården så är det Kriminalvården som ansvarar för sjukresor.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Missbruksvård, behandling och egen programverksamhet

- Om personen ska resa och delta i missbruksvård, behandling eller kriminalvårdens egen programverksamhet omfattas personen av kriminalvårdens sjukreseansvar.

Fotboja

- Om en person som har fotboja och ska åka till ett vanligt vårdbesök som inte har med straffet att göra så är Region Västerbotten ersättningskyldig. Det betyder inte att Region Västerbotten ska boka en sjukresa utan bara att personen har rätt att söka bidrag för sjukresa.

Resor i samband med rättspsykiatriska domstolsförhandlingar

- Om en patient kallas till domstol för rättspsykiatrisk undersökning inför ett domslut angående lagen om rättspsykiatrisk vård så är detta ej någon sjukresa.
- Om en person är dömd enligt lagen om rättspsykiatrisk vård och ska få prövning i domstol angående fortsatt vård är det inte någon sjukresa.

Resebidrag till/från vård inom Region Västerbotten

Anslutning till buss/tåg

- Kan man inte ta sig till närmsta hållplats eller station kan en anslutningstaxi bokas hos Beställningscentralen för serviceresor. Förutsättningen är att huvuddelen av resan sker med buss eller tåg. Anslutningsresan är fri från egenavgift.

Följeslagare

Följeslagare/ Ledsagare

- Behov av ledsagare ska styrkas med intyg om behov på grund av funktionsnedsättning. Patienter som är 85 år eller äldre behöver endast intyg om det krävs fler än en ledsagare.
- På grund av säkerhetsskäl krävs ledsagare vid vissa längre akuta resor till psykiatrisk vård.
- Patienten kan söka bidrag för ledsagares resa ifall patienten läggs in i slutna vård. Bidrag kan sökas för resa med buss, tåg eller egen bil vid in- och utskrivning. Aktuell vårdavdelning måste fylla i, och skriva under att behov om ledsagare har krävts.
- Ingen egenavgift gäller på ledsagares resa när patienten ska hämtas eller har lämnats.

Övernattning

Övernattning vid resor till vårdbesök inom länet

- Krävs en övernattning på grund av att det inte går att färdas med allmänna kommunikationer

---

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

tur och retur över dagen så ska kliniken erbjuda övernattnig på patienthotell eller annat hotell som har avtal med sjukvårdshuvudmannen.

Övernattning vid utomlänsresor

- Vid behov av hotellövernattnig bokar remitterande klinik detta via aktuell resebyrå.

Resor med dyrare färdstätt

Avstängning av resenär från resa med dyrare färdstätt

- Vårdirrättningen gör bedömningen av patienten och skickar sedan in intyget Beställningscentralen för serviceresor har rätt att avstänga resenär från att boka resor via Beställningscentralen för serviceresor om synnerliga skäl föreligger, även om behov på grund av funktionsnedsättning eller färdtjänstbeslut finns.
- Beslutet ska föregås av dialog mellan chef på Beställningscentralen för serviceresor, Region Västerbottens chef för sjukresor, taxileverantör, berörda företrädare för sjukvården, i förekommande fall berörd kommun samt resenären eller dess bemyndigade företrädare. Beslut fattas av Region Västerbottens chef för sjukresor.

Undantag från krav på skriftligt intyg

- Vid resa till vårdbesök med kortare varsel än två vardagar och intyg saknas, ombeds resenären ta kontakt med vården för intyg eller bokning av resan. Om resan bokas utan intyg (för att vården inte kan nås), så ska resenären informeras om att intyg ska finnas innan ny resa till vårdbesök kan bokas.
- Personer som har uppnått en ålder av 85 år, eller som kommer att göra det under innevarande kalenderår, och personer som bor i kommunernas vård- och omsorgsboenden, enligt lista på respektive kommuns hemsida, behöver inte skriftligt intyg för sjukresa, hjälpmedel eller en ledsagare.

Möjlighet till särskilt resebidrag för resenär vars resor inte kan utföras av Region

Västerbottens beställningscentral för serviceresor

- I särskilt beslutade undantagsfall kan en patient beviljas rätt till resebidrag för dyrare färdstätt som inte avropats via Beställningscentralen för serviceresor.
- Beslutet fattas i samråd av Region Västerbottens chef för sjukresor och chef för Beställningscentralen för serviceresor.
- Avdrag för egenavgift görs enligt Region Västerbottens regelverk för sjukresor.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Resor till/från vård i annan region inom Sverige än Region Västerbotten, specialistvård och vårdgaranti

Resor till/från utomlänsvård i Norrbotten, Västernorrland och Jämtland-Härjedalen.

- Vid bedömning att patient klarar allmän kommunikation hänvisas patienten i första hand att själv lösa tåg- eller bussbiljett, precis som vid sjukresa inom regionen, och söka bidrag förs sjukresa.
- Vid bedömning att patient behöver dyrare färdstätt bokas detta via respektive beställningscentral.

Undantag från huvudregel

- Patienten ska ha varit i kontakt med Beställningscentralen för serviceresor. Beställningscentralen för serviceresor ska bekräfta kontakten till Sjukresor med e-post.

Huvudresa

Buss/tåg

- Bidrag beräknas enligt styrkta biljettkostnader

Bil

- Bidrag beräknas enligt nationella vägdatasens sträcka mellan folkbokföringsadress och vårdinrättning.

Flyg

- När intyg om färdstätt styrker behov av flyg beräknas bidrag enligt styrkta biljettkostnader.
- När intyg om färdstätt inte styrker behov av flyg beräknas bidrag enligt styrkta biljettkostnader upp till schablon*.

Taxi

- Ska bokas med Beställningscentralen för serviceresor.

Anslutningsresa

Buss/tåg

- Bidrag beräknas enligt styrkta biljettkostnader.

Taxi

- När intyg om färdstätt styrker behov av anslutningstaxi beräknas bidrag enligt styrkta kostnader.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

- När intyg om färdstätt inte styrker behov av taxi beräknas bidrag enligt styrkta biljettkostnader upp till schablon*.
- Resa som bokats utan kontakt med Beställningscentralen för Serviceresor:
- Om resan skett med annat än buss, tåg eller bil beräknas bidraget enligt nationella vägdatasens sträcka mellan folkbokföringsadress och vårdinrättning enligt styrkta biljettkostnader upp till schablon*.
- *Schablon: Beräknas enligt Skatteverkets skattefria milersättning för sträckan. För närvarande 2.50 kronor per kilometer.
- Intyg om färdstätt från remitterande vårdgivare ska alltid skickas till Sjukresor vid utomlänsvård.

Remiss till samiskt nationellt kompetenscenter för psykisk hälsovård och missbruk

- Remiss, även från primärvård, till samiskt nationellt kompetenscenter för psykisk hälsovård och missbruk inkluderas med samma förutsättningar som övrig specialistvård inom Sverige. Upphör om nytt avtal tecknas för samma vårdbehov inom Sverige.

Övriga resor

Resor till/från hospice inom Region Västerbotten

- Resor för person som befinner sig på Axlagården eller på ett kommunalt vård- och omsorgsboende och är inskrivna i Palliativ medicin och ska åka till/från vårdbesök bokas som sjukresa.
- Resor för personer som befinner sig på Axlagården eller kommunalt vård- och omsorgsboende och är inskrivna i Palliativ medicin till hemmet beställs av sjukvården inom Region Västerbotten.
- Resor från hemmet till Axlagården eller ett kommunalt vård- och omsorgsboende då resenären är folkbokförd i Västerbottens län och inskriven i Palliativ medicin kräver inte beställning eller bedömning av sjukvården i Region Västerbotten.

Apoteksstopp vid sjukresa med taxi

- Patienten ska i första hand vid hemresa vara försedd med de mediciner som behövs tills patienten, efter hemkomst, kan hämta ut medicin på det apotek hen önskar.
- Vid resa från Lycksele lasarett och aktuell medicin inte finns på Lycksele lasarett, om vården bedömer att patienten måste hämta ut medicinen innan hemgång, så bokas en klinikresa från lasarettet till apoteket och sedan en återresa tillbaka till lasarettet.
- Vid resa från hälsocentral eller sjukstuga så går hemresan till patientens folkbokföringsadress (i förekommande fall till insjuknandeplats eller särskilt boende).

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

- Önskar patienten stanna vid apotek, så kan sjukresan bokas till apotek om det ligger närmare vårdinrättningen än vad hemmet gör. Sjukresan avslutas då vid apoteket.
- I de fall då vårdinrättningen ändå beslutar att bekosta patientens hemresa från apoteket så är detta inte en sjukresa utan en klinikresa och bekostas av beställande klinik.

Permissionsresor

Permissionsresor för utomlänspatienter vid vård i Västerbotten.

- Permissionsresor för patienter folkbokförda i annan region kräver betalningsförbindelse för att Beställningscentralen för serviceresor skall kunna boka resa.

Undantag vid permissionsresor för utomlänspatienter vid vård i Västerbotten

- För patienter folkbokförda i Norrbotten och Västernorrland kan permissionsresa bokas utan intyg från hemregion när vårdtiden överstiger 30 dagar.
- Om avdelningen beställer ytterligare permissionsresor så måste ett godkännande finnas från hemregionen.

Överflyttningsresor

Överflyttning av utländsk medborgare till sjukhus utomlands

- Medicinsk vård under resan hänvisas till SOS alarm. Försäkringsbolaget eller hemmahörande sjukhus ansvarar för att ordna och ersätta resekostnad.
- Region Västerbotten ordnar bara resor inom Sverige, undantaget nordiska konventionen. Det Beställningscentralen för Serviceresor hjälper till med är akuta sjukresor från olycksplatsen eller åter till olycksplatsen.

Dokumentation och arkivering

- Administratörerna för sjukresor registrerar intyg om färd sätt samt arkiverar bidragsansökningar.

Historik

Tillämpningsanvisningar inkluderades i Regelverk för Sjukresor, fastställt av Regionfullmäktige 2020-02-25 §19 Diarienummer RS46-2020

Utarbetat av

Joel Backman Områdeschef, Servicecenter, sjukresor

Maria Enqvist Sektionschef, Servicecenter, sjukresor

Jan-Olof Schöldström Administratör Sjukresor

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Therese Hagselius Administrator Sjukresor

Referenser

Tillämpningsanvisningar inkluderades i Regelverk för Sjukresor, fastställt av Regionfullmäktige 2020-02-25 §19. Diarienummer RS46-2020